

Explanatio sancti Thome

Circa hunc pmo premitit gratia actione p eis. Secundo materia eius ibi. Super communicatione rc. Gratias aut agit adiuncto gaudio et deprecatione. Et iō hec tria tangens dicit. Gratias deo nostro. Gratias agere et recognoscere gratiam sibi factam. i. thessal. ultimo. In omnibz gratias agite. rc. In omni memoria; qr in eis nihil occurrit aplo qd non esset dignum gratiaru actione. Et hoc est valde magnū. puer. io. Memoria iusti ca laudibus rc. Pro omnibz Esa. 65. Populus aut tuus omnes iusti in perpetuū rc. Agit ergo gratias p eos rum bono. orationem et depreciationem p custodia. rotu tui. p gaudio. i. Reg. 12. Absit aut a me hoc peccatum in dño et cessem orare p vobis. Deinde cum dicit. Super communicatione rc. tangit de materia triū predicatorum. Et pmo ponit materia gratiaru actionis. Secundo gaudijs de futuris ibi. Condens rc. Tertio depreciationis ibi. Testis rc. Dicit ergo. Sug communicationis scz qua cōmunicantis doctrine euangelij credendo et opere implēdo. Hec est em̄ vera cōmunicatio Heb. ultimo. Benescentie autē et cōmunionis nolite obliuisci rc. A pma die. rc. Eccl. 27. Homo sanctus in sapientia magis sicut sol rc. Et hoc ipsum confidens de vobis gaudeo; qr qui cepit rc. Iere. 17. Maledictus homo qui confidit in homine. et ponit carnem brachium suū. Benedictus vir q confidit in dño et erit dñs fiducia eius. et hoc in virtute dei. Et ideo dicit. Cepit rc. Io. 15. Sine me nihil potest facere. Et dīl est contra pelagianos qui dicunt principium boni operis esse ex nobis; sī confutationē et deo. Sed hoc non est verum. qr principiū boni operis in nobis est cogitare de bono. et hoc ipsū est a deo. 2. corin. 3. Non q sufficiētes simus cogitare aliqd a nobis quasi ex nobis rc. In diem xp̄i Iesu quo remunerabit singulos. 2. I. ultimo. In reliquo deposita est mihi corona iusticie quā reddet mihi dñs rc. I. corin. 1. Confirmabit vos vobis in finem sine crimenē rc. Vatis gaudij ponit cum dicit. Sicut est mihi rc. qr scz iustum est qr congaudetis mihi de bonis meis. Et q habeat vos rc. Quasi dicat. habeo de vobis hanc conscientia tales vos esse. Ideo gaudeo ut scz gaudentis de his de quibz et ego. qd est in vinculis meis. qr tunc p xp̄o fuit ligatus de q gaudebat Iac. 1. Omne gaudium existimat fratres mei cū in variis temptationes inciderint: scientes rc. Act. 5. Vanti apli gaudentes a cōspectu concilij. quoniam digni habiti sunt. p nomine Iesu contumeliam pati rc. Et in defensione et confirmatione euangelij scz audacter predicando contra tirannos et hereticos. Et qz firmabat euā geluum in cordibus fidelium Act. 18. Verambulans ex ordine galatiam regionem et frigiam: confirmans omnes discipulos. Et aliter fm glo. In corde id est desiderio ut socii sitis sempiterni gaudij. Io. 16. Gaudium vestrum nemo tollerat a vobis. Et hoc non potest abstrahi a corde meo. qr etiam in vinculis existens: et intentus confirmationi et defensioni euangelij sollicitudo de vobis non recessit de corde meo.

Capitulum primum.

Testis enim mihi est deus quo cupiam omnes vos esse in visceribus Iesu Christi. Et hoc oro ut charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia et in omni sensu: ut pberis potiora: ut sitis sinceres et sine offensa. in diem Christi: repleti fructu iusticie p Iesum Christum in gloriam et laudem dei

Scire autem vos volo fratres qr que circa me sunt: magis ad projectū venerunt euā gelij: ita ut vincula mea manifesta fieret in Christo in omni pretorio et in ceteris omnibus: ut plures et fratribus in domino confidentes in vinculis meis abundantia audeant sine timore verbum dei loqui. Quidā quidem et ppter inuidiam et contentionem: quidam autē et ppter bonam voluntatem Christum predican. Quidam ex charitate scientes quoniā in defensione euangelij positus sum. Quidā autē ex contentionē Christum anūnciant nō sincere: existimantes p̄suram se suscitare vinculis meis.

Posita materia gaudijs de spe futura: hic ostendit sup depreciationem p eis facit. Primo premitit suū desiderium qd ostendit omnino seruens. Secundo materia depreciationis ibi. Et hoc oro rc. Et qr cordis desiderium soli deo est manifestum: ideo invocat deum testem p eis deprecate cum desiderio. Job. 16. Ecce in celo testis meus est scz deus rc. Quomodo cupiam vos scz ego existens in visceribus Iesu xp̄i. Tel quod cupiam vos esse in his. quasi dicit. Cupiam vestram salutem et participacionem viscerose charitatis Christi. Luc. 1. Per viscera misericordie dei rc. qd dicat. qr ad p̄fida et intima cordis virtus amoris pertinet. Tel cupiam ut sitis in visceribus Iesu Christi ut ipsum intime diligatis ut et diligamini ab eo. in hoc em̄ vita hominis consistit. Deinde cum dicit. Et hoc oro rc. ponit depreciationē et tria bona optat. Primo quantum ad interiorē charitatis augmentū. Ashe crux em̄ interior: p̄ficit p charitatē. et ideo non habent charitatē optandum est ut habeat. habeti vero ut p̄ficiat. Qui dicit ut charitas rc. Pro augmentatione autē charitatis orandus est deus. qr solus deus hoc in nobis operatur. 2. corin. 9. Potens est autē deus omnē gratiam abundare facere in vobis ut in omnibus semper omnē sufficiētiam habentes abundetis in omne opus bonum rc. Et hoc necessarium ut petamus t nos. qr Marth. 5. Si abduauerit iusticia vestra plus p̄ scribar et phariseor nō intrabis in regnum celorum rc. Secundo quantum ad intellectum. Unde dicit. In scientia. Sed nunquid ex charitate. puenit scientia? Sic. qr dicit. 1. P. 2. Et vos vincionem quā accipistis ab eo manet in vobis. et non necesse habetis ut aliquis doceat vos. sed sic vincio doceat vos de omnibz rc. Item charitas est sp̄s de quo dicitur Io. 16. Cum venerit ille sp̄s veritatis docebit vos omnē rc. Luius ratio est qr qui habet habitus rectus et habitus: sequit̄ inde rectum iudicium de his qui pertinent ad illum habitum: si vero corruptus falso. Sicut circa veneria tempus habet bonū iudicium. intemperatus nō sed falso. Omnia autē que a nobis sunt sunt informata charitate. et ideo habens charitatem habet rectum iudicium: et quantū ad cognoscibilita. Et sic dicit. In scientia qua scz agnoscat veritatem et inheret circa ea que sunt fidei. Hec est scientia sanctorum. de q dicitur sap. 10. Et quantum ad operabilia et sic dicit. In omni sensu. Qui ē vis cognoscitius circa exteriora obiecta. Et p̄p̄rius eius ē et statim iudicet de p̄p̄io sensibili recte. Et ideo hoc nomine translatum est ad interius iudicium rationis. Unde sensus dicunt habere rectum iudicium circa agibilita. Sap. 1. Sententia de dño in bonitate rc. Sap. 6. Logitare ē de illa sensus est cōsumatus rc. Sed hic sensus debet esse

In epistolam ad Philippenses I.

non tantum consideratus sed etiam discretius inter bonum et malum et inter bonum et melius. Unde subdit. **A**c. 1. **M**ora et charitas perficit sensum ut pater bona: sed pfecta caritas ut pater meliora. 1. **C**orin. 12. **E**mulamus nos in meliora carissimata, et infra ea. 14. **S**ectamini charitatem te. **E**t ideo dicit. potiora. **T**ertio quoniam ad eum. **E**t pmo ponit iniquitatem a malo. **S**econdo pfectio[n]es in bono. **P**rimus in hoc quod dicit. **E**t satis sinceritas. **E**t enim duplex peccatum vitandum, scilicet interioris corruptionis qua homo corruptus in se, et hoc excludit per sinceritatem. 1. **C**orin. 5. **I**n azimis sinceritatis te. **A**luud est in primo scilicet offensia. **E**t ideo dicit. Sine offensia. 1. **C**orin. 4. **S**ine offensione estote iudeis et gentibus et eccl[esi]e dei sicut et ego te. 2. **C**orin. 6. **R**emini dantes vilam offensionem te. In diem christi ihesu id est semper Christo et **D**arth. 2. 4. **Q**ui pleuerat erit viros in finem hic saluus erit. **Q**uantum ad gratiam dicit. Repleti fructu iusticie ut opa iusticie quidam fructus sunt. 2. **O**. 6. **H**abent fructum vestrum in sanctificatione te. **N**el fructu iusticie id est pmo iusticie scilicet corona. 2. **C**l. 4. **I**n reliquo reposita est mihi corona iusticie te. **S**ap. 4. **B**onorum enim laborum gloriatus est fructus te. **E**t hoc habet per ipsum quod omnia que facimus sunt bona per ipsum. 3. **O**. 15. **S**ine me nihil potest facere te. **L**ebec facienda sunt hoc fine scilicet in laudem dei. quod ex operibus sanctorum deus clarificat vobis olym primum in laudem dei. pmo. **L**audent dominum in sanctis eius te. **T**ere. 33. **E**rit mihi in nomine tuum et in gaudium et in laudem et in exultatione cunctis gentibus terra que audierint omnia bona te. **D**einde cum dicit. Scire autem te. admonet ad futura. **E**t pmo ponit exempla exequenda et vitanda. **S**econdo concludit moraliter monitiones in quarto capitulo ibi. Itaque fratres mei charissimi te. **A** circa primum duo facit. quod primo ostendit quae sunt imitanda. Secundo quae sunt vitanda tertio capitulo ibi. **D**ecetero quod. Item prima dividitur in duas. quod pmo inducit se eis imitandam. Secundo alios: secundo capitulo ibi. Si quia ergo te. Item pma in tres. quod pmo ponit in exemplu pfectus suus. **S**ecundo gaudium quod habet ex pfectu ibi. **Q**uid enim te. **T**ertio fructum ex pfectu suo ibi. **S**cio enim te. **A**utem pma in duas. **P**ro pmo pmititur pfectu. **S**ecundo modum ibi. Ita ut vincula mea te. Dicit ergo. Monui vos ad pfectum et ut formam habeatis pfectum meum scire vos vobis et que circa me sunt exterius. quod tribulationes et si exterius essent non inveniuntur interius: sed magis ad pfectum venerant. quod ex eis fides predicata magis pfect. 2. **C**orin. 1. **S**ic tribulatur per vestra exhortationes et salute. sive confolamur per vestra consolatione te. **E**t ostendit pfectu pmo quantum ad se. **S**ecundo quoniam ad alios ibi. **A**utem plures te. **Q**uantum ad se quidam manifesti fuerat et talis per Christum patet confitenter: ita ut vincula quod est gloriosum per Christum. 1. **P**re. 4. **N**emo vestrum patiatur quasi homicida aut sur aut alieno appetito: si autem ut Christianus non erubescat te. In omni pretorio sicut in curia cesariorum te. **E**x parte vero aliorum fides crecebat in comuni. **A**nni dicit. **A**utem plures te. 1. **D**achab. 6. **D**e elephantibus. **L**cc. 10. **S**ed omnes populi sic et ministri eius te. puer. 2. 8. **I**ustus quasi leo confidens absque terrore erit te. **E**x parte tamen aliorum est diversitas: quod quidam bene loquebantur: quidam male: et qui bene: quidam ex generali charitate: et quidam ex speciali amore ad aplum. **E**t quod male: quidam ex generali malitia: quidam ex speciali odio ad aplum. **S**ed ut mihi videatur apostolus duplicem ostendit causam propter quam quidam predicabant: primo propter inuidiam. **E**t ideo apostolus eorum prauam intentionem ostendit dicens: **Q**uidam quidem et propter inuidiam te. **F**ac. 3. **E**b[en]i zelus et contentio ibi inconstantia et omne opus pro-

rum. 1. **C**orin. 3. **C**um sit inter vos zelus et contentio nostra carnalis estis te. **S**ecundo propter amorem christi et euangelij. Unde dicit. **Q**uidam propter bonam te. pmo. **B**enigne fac in bona voluntate te. **S**ed aplus addit dicens. **Q**uidam vero ex charitate scilicet que facit bona voluntas te. quia ut supplerent defectum mei docentes predictos cauerunt. **D**einde aplus exponit quod dixerat dicens: **Q**uidam non habet sanam intentionem: sed ex contentione. **C**orrupta eorum contentio dupliciter patuit. **A**no modo ut publice predicatione turbationes facerent in populo genili contra apostolum supra illam quaz habuit. **A**lio modo quia credebant et paulus audiens eos usurpare officium sibi commisum turbaretur. et ex hoc adderetur afflictio afflito.

Lectio secunda:

Providet enim omnium modis sive per occasionem sive per veritatem Christus annunciat. et in hoc gaudet: sed et gaudebo. Scio enim quia hoc mihi pueniet ad salutem. per vestram orationem et submissionem spiritus Iesu Christi in expectacionem et spem meam quod in nullo confundar: sed in omni fiducia sicut semper et nunc magnificabitur Christus in corpore meo sive per vitam sive per mortem. Hibi enim vivere Christus est et mori lucrum. Et si vivere in carne: hic mihi fructus operis est et quid eligam ignorando. coartor autem e duabus desideriis habens dissoluti et esse cum Christo. multo magis melius permanere autem in carne necessarium propter vos.

Supra apostolus descripsit projectum ex ipso subsecutum: hic agit de gaudio concepto ex hoc pfectu. **E**t postur pmo materia gaudii. Secundo ipsum gaudium ibi. **S**i in hoc gaudeo. Contingit autem quandoque et aliquod gaudium puenit ex bona causa. et hoc directe et per se et quandoque ex mala causa. et hoc indirecte et per accidens. **A**nni enim est ex bona causa gaudium est de effectu et de causa sicut de elemosyna facias propter deum. **S**i quoniam est ex causa mali tunc est gaudendum de effectu: sed de causa non. **E**t sic de redemptione per Christum que sicut ex scelere inde et iudeorum. Ita contingit in ecclesia ubi puenit vilitas: quandoque per bonos predicatorum quod ab honesta intentione. quandoque per malos quod ad malam et de virtutibus gaudendum est sicut dicitur est. **E**t ideo dicit. **Q**uid enim te. Per occasionem annunciat Christus qui non intendit hoc principaliter. sed propter aliud pura lucrum vel gloriam. puer. 18. **O**ccasiones querit quem recedere vult ab amico. Per veritatem autem quoniam ex recta intentione Isa. 36. **O**bligatio vnde memento queo quoniam ambulauerim coram te in veritate et corde perfecto te. **S**ed hoc sicut virtutibus modo ad utilitatem ecclesie. ideo dicit. **S**i Christus annunciat te. quod si aliud annunciat et per Christum tunc nullum interesset quod sit quoniam falsa doctrina docet. **A**ugu. **P**astor quod propter veritatem annunciat est amatus. mercenarius autem propter lucrum est tolerandus. qui falsa expellendus. **D**einde ponit gaudium consequens dicens. In hoc scilicet et vincula mea manifesta sunt propter Christum et per Christum annunciatur gaudium in presenti. **P**ro. 14. **S**i diligenteris me gauderis vobis te. Et gaudebo in futurum Isa. 51. **S**icut diuinum et leticiam obtinebunt te. **D**einde cum dicit.

Explanatio sancti Thome

Secio em̄ rc. ponit fructum ex pfectu suo puenientem. **E**t pmo ponit ipsum fructū. **S**ecundo mouet quandā dubitationem ibi. **Q**ui si vivere rc. Item pmo pponit fructum. **S**ecundo auxiliū ipsum psequēdi ibi **P**er vestrā orationē rc. **T**ertio assignat materiam fructus ibi. **S**ed non in oīl te. **D**icit ergo. **G**audeo de his : t̄ hoc ppter fructum puenientē ex eis in salutē eternā **E**sa. 45. **S**al uatus est israel in dño salute eterna rc. **E**t hoc ideo, q̄a q̄i nos aliq̄ bona facim̄ coagendo salutē alios redundat in salutē nostrā. **S**i em̄ vt dicit **M**att. 18. **Q**ui sc̄a dalizauerit vnum ex his pusillis rc. quāta gloria dign̄ est q̄ salutem multō pcurat. **A**uxiliū autē est triplex: sc̄ ex pte aliorū mutua oratio. **U**nde dicit. **P**er vestras orationes sc̄ ex quibus spero adiuuari a deo. **J**ac. vltio. **O**rare, p inuenire vt saluemini rc. **E**x parte dei de q̄ has bennus spem salutis. **E**sa. 26. **F**acie tua vne cocepim̄ et q̄i pteriuim̄ et peperim̄ spm̄. **E**t ideo dicit. **E**t sub ministratiōnē sp̄s t̄esi xp̄i **N**o. 8. **S**p̄s adiuuāt infirmitatē nostrā. **E**t loquit̄ similitudinarie. q̄i em̄ aliquis est debilis indiget reuelate v̄ sustentēt̄ t̄ hoc est subministrare. **E**t nos debiles sumus ideo indigem̄ subministratiōnē sp̄s **N**o. 14. **E**t suggesteret vobis omnia rc. sc̄ q̄ si vobis subministrādo. Item ex parte nostra est spes in deo, q̄ puer. 11. **Q**ui confidit in diuitijs corruet. **O**poz ter & q̄ spes nostra sit in deo rc. p̄. **Q**ui confidit in domino sicut mons syon rc. **E**t ideo dicit. **S**cđm̄ expectatiōnē & spem meam. **S**ed nonne spes est expectatio future beatitudinis? **D**icendū est q̄ spes est motus appetitus in bonum arduū. **E**t hoc q̄n quis sperat adipisci p̄ se. sc̄ spes est sine expectatione, quādō autē q̄ alium tū est spes cum expectatione. **T**ie nos expectam̄ spem habentes aliquid consequi p̄ alium. p̄. **E**xpectās expectatiōnē dominī rc. **N**o. 8. **S**pe salutē facti sumus. **S**ed dicit sc̄io & postea sp̄s & expecto. **U**nqđ certa est hec spes? **R**esponder ap̄lus dicens. **I**ta. q̄ in nullo confundar. 1. **M**achab. 2. **O**mnes qui sperant in illo non infirmantur **N**o. 5. **H**opes autē non confundit. **E**ccl. 2. **N**ullus sperauit in domino et confusus est rc. **H**ui⁹ pmo ratione assi gnat. **S**ecundo exponit eam. **B**atio hec sumū ex hoc q̄ ipse totaliter ordinat ad seruitū xp̄i. **Q**uasi dicit. **I**deo hec mibi, puenient in salutē q̄ totaliter sum ad seruitū xp̄i. **E**t pmo ponit fiducia. **S**ecundo puerantia. **T**ertio certitudinē intentionis. **D**icit ergo. **S**ed in oīl fiducia rc. **Q**uasi dicit. **V**ult psequi me : sed ego cō fido in deum **E**sa. 12. **F**iducialiter agam & nō timebo rc. p̄. **F**iducialiter agam in eo. **S**icut sem̄ id ē a principio conuersiois. **E**ccl. 9. **Q**uod in damasco fiducialiter egere rit rc. **I**ta & nunc **J**ob. 27. **J**ustificatiōnē mēa quā ceptenere non deseram. rc. **T**ertio ostendit q̄ sit eius recta intentio, q̄ magnificabit̄ rc. christus cum sit verus de⁹ non potest in seipso magnificari vel minorari: sed in nobis id ēt in cognitione aliorū, tunc ergo quis magnificat christū q̄n eius cognitionem dilatat **E**ccl. 43. **Q**uis magnificabit̄ eum sicuti ēt a principio. **E**t hoc & verbo & facto quādō magnitudo divini effectus ostendit magnitudinem eius. **E**t inter effectus mirabiles iustificatiōē. **P**ec qđiu est in corde hominē latens non magnificat p̄ eam xp̄s nisi quantū ad cor illius: non q̄rum ad alios: q̄nqđ prorumpit in exteriora & actus corporales appa rentes: tunc magnificat. **E**t ideo ait. **I**n corpore meo. **I**n corpe nostro xp̄s duplicit̄ magnificat. **A**no modo in quantū corpus nostrū deputam̄ ad obsequiū eius. misericordia eius corporaliter execundo. 1. **C**orin. 6. **G**lorificate & portate deum in corpore vestro rc. **A**lio mō corp̄us nostrū exponendo xp̄o. 1. **C**orin. 13. **S**i tradide co corpus meum ita vt ardeam. rc. **S**i p̄imus modus fit

q̄ vitam. **S**ecundus vero p̄ mortem. **I**deo dicit. **S**ine q̄ vitam q̄ vivendo operat, sive p̄ mortem. **N**o. 14. **S**ius viuimus sive morimur dñi sumus rc. **Q**uādō intelligi potest de morte sp̄uali **C**ol. 3. **V**oritate mēbra v̄ra que sunt sub terrā rc. **I**nde exponit quā mortis abitur p̄ vitam & p̄ mortē dicens. **V**idi vivere rc. **S**ita em̄ importat motionē quandā. **I**lla em̄ vivere dicitur que ex se mouent. **E**t inde est q̄ illud videat esse radis caliter vita homis q̄ est p̄ncipiū motus in eo. **H**oc autē est illud cui affectus vniūt sicut fini, q̄ ex hoc mouetur homo ad omnia. **A**nde aliqui dicunt illud ex quo mouet ad operandū vitam suā: vt venatores venationē, et amici amici. **S**ic ergo xp̄us est vita nostra: quātū p̄n cipiū vite nostre & operationis est xp̄s. **E**t ideo dicit apostolus. **V**idi vivere rc. q̄ solus xp̄s mouebat eum. **E**t mori lucrum: hic apostol⁹ p̄sprie loquitur. **Q**uilibet enī sibi ad lucrum reputat q̄n vitam quā habet imperfectam potest perficere. **S**ic infirmus ad lucrum reputat sanam vitam. **V**ita nostra christi est **C**ol. 3. **V**ita vestra abscondita est cum xp̄o in deo rc. sed hic est imperfecta. 2. **C**or. 5. **Q**uādō sumus in corpore peregrinari a dño rc. **E**t ideo q̄ moximur corpore p̄ficit nobis vita nostra sc̄ xp̄s cui tunc presentes sum⁹. p̄. **L**um dederit dilectis suis somnū. **N**o. 2. **T**l. 4. **E**go em̄ iam delibor & temp̄ mee resolutionis instar rc. **I**nde cō dicit. **S**obi vis uere rc. ponit dubitationē quandā circa h̄ capitulo sunt. **E**t circa hoc duo facit. **P**rimo ponit dubitationē. **S**ecundo solvit eam ibi. **E**t hoc confidens rc. **I**te p̄ma in duas q̄ p̄mo pponit dubitationē. **S**ecundo exponit ratios ad vtrāq̄ partē ibi. **C**oartor autē rc. **D**icit ergo. **S**i vi uere in carne h̄ mibi est fructus rc. verum est q̄ in corpore meo dum vino magnificat xp̄s. **E**rgo viuere meum in carne id ēt vita mea in carne est huiusmodi fructus. **I**nde predictū effectum de causa id ēt si vita affect mibi hunc fructum vt xp̄s magnificat vita in carne est bona & fructuosa **N**o. 6. **D**aberis fructū vestrū in sanctificatiōnē rc. **S**i ḡra est ignoro qd eligam vtrū mori vel viuere. **N**o. 8. **W**am qd orēmus sicut oportet nescim̄ rc. **G**ap. 9. **C**ogitationes enim mortalium timide & incerte puidetie nostre rc. **S**z quare dubitas? **Q**uia coartor rc. **P**ri mo ponit rationem ad partē vnam. **S**ecundo ad aliam. **I**nde enim duplex est motus in nature sc̄ et gratie. **M**ature ad non moriendū. 2. **C**orin. 5. **B**olum⁹ expoliari sed supuetiri rc. **J**o. vltimo. **E**t aliud ducet te q̄ tu non vis rc. **E**t ḡre quā suggesterit charitas q̄ mouet ad dilectionē dei & proximi. **H**ic affectus ad dilectionē p̄p̄t mouet v̄s mus cum xp̄o. **E**t ideo dicit. **D**esideriū habens dissolutū non simpliciter: sed esse cum xp̄o. 2. **C**orin. 5. **A**udemus autē & bonam voluntatē habem⁹ magis p̄gigrari a corpore et presentes esse ad dñm rc. **I**n quo notaſ ſalitas opinionis grecorum q̄ anime sanctoꝝ post mortez noſ ſtatim ſunt cum xp̄o. **E**t hoc ideo opto: q̄ est multo melius eſſe cum xp̄o. p̄. **Q**uid em̄ mibi est in celo rc. **D**eficit caro mea & cor meum sc̄ ad habendū bonum. p̄. **M**elior est dies vna in atria tuis sup milia rc. **D**ilectio autē proximi mouet ad p̄fectū proximi. **E**t ideo dicit: **P**ermanere autē rc. id ēt necessaria est vita mea ppter vittatēm vestram. 2. **C**orin. 5. **S**ive mente exceedimus deo sive sobij sumū vobis rc. **E**el alter. **C**oartor rc. id est ex duplicit̄ parte insurgit desiderium dissolui rc. **M**elius rc. **S**ententia non mutat. **S**ed hoc non videt dubitabile & in peiorē partē declinare. **P**rimū em̄ desideriū excitat in nobis dilectio dei: **S**ecundū dilectio proximi. **M**aius est desiderium primi. **R**espondeo. **D**icendū duplex est dilectio dei: sc̄ dilectio concupiscentie qua vult frui deo & delectari in ipso. **E**t hoc est bonū bonis. **I**tem

in epistolam ad Philippenses II.

est dilectio amicitie: qd homo preponit honorem dei etiam
hunc delectationi qua fruic deo. Et hec est pfecta chari-
tas. Unde Ro. 8. Reg mors neq; vita neq; angeli. tc.
Et subdit nono cap*t*. Opibam ego anathema fieri p
fratribus meis tc. Et hoc vt ostendat se esse pfectioris
charitatis qualis sit paratus ppter amore dei et gloria ca-
rere delectatione visionis dei. t ideo hoc elegit tanq; ma-
gis perfectum.

Lectio tertia.

Hoc confidens scio qd maneb
et permanebo omnibus vobis ad
pfectum vestrum et gaudium fi-
der: ut gratulatio vestra abundet in chri-
sto iesu in me. p meum aduentum iteruz ad
vos. Tantum digne euangelio christi con-
uersamini: ut siue cuz venero et video vos
siue absens audiaz de vobis. quia statis in
vno spiritu vnanimes collaborantes fidei
euangelij et in nullo terreamini ab aduersa-
rijs que est illis causa perditionis. vobis aut
salutis. Et hoc a deo. Quia vobis donatuz
est p christo non solum ut in eum creditis:
sed ut etiam p illo patiamini: idem certa-
men habentes quale et vidistis in me et nūc
audistis de me.
Posita dubitatione et rōnibus hinc inde: hic soluit du-
bitationē. Et pmo quasi eligens vnam partē pñnciat
post futurū aduentum suū ad eos quantū ad se. Secundo
ostendit quid requirat ex parte eoz ibi. Tantum digne
tc. Item pma in tres qd pñmitit futurum aduentū.
Secundo ostendit fructū. Tertio illum fructū exponit.
Dicit ergo. Fluere in carnis necessarij est ppter vos. et
hoc qd mea vita est fructuosa vobis. ideo scio hoc scz qd
pmanebo: fed hoc quasi confidens de deo. puer. 18. Ju-
stus qd leo confidens absq; terrore erit tc. Hanebo et
pmanebo id est viuam et diu viuā. Sed contra statim ē
oculis a nerone. Respondeo. dictū est qd ep̄la et fa-
cta vel scripta pmo anno in carcereatis qd fuit pmo an-
no neronis. Unde postea vixit septem annis. Omib;
vobis id est ad utilitatem omnī vestrū. 3. Corin. 10. Non
querens quid mihi vtile est. sed qd multis ut salvi fiant.
Et hoc ad pfectum vestrum id est ut p mean exhortatio-
nem pñcias in fide et gaudieatis de mea vita quā audi-
tis. Et magis gauderetis si esset presens Ro. 1. Deside-
ro videre vos. tc. Deinde exponit qd dixerat dicens.
Ut granulatio vestra tc. id est si detur ut iterum veniam
ad vos: est ut gaudiū abundas sim vobis Epb. 3. Et aut
qui potens est omnia facere supabundanter qd petum aut
intelligimus tc. Et hoc in xpo iesu: qd hoc ipsum et gau-
debat de eo erat ppter xpm. Philēm. Fruar te in domi-
no tc. Deinde cum dicit. Tantum digne tc. ostendit
quid requirat ex parte eoz. Et circa hoc tria facit. quia
pmo facit hoc. Secundo manifestat utilitatem inde con-
sequente. Tertio explicat. Dicit ergo qd mihi ex parte eo-
rum requirat qd in euangelio christi digne conuerterentur
scz fm qd doctrine tali congruit. 1. thessal. 2. Testificati
sumus ut ambularetis digne deo qui vocavit vos in su-
um regnum et gloriam tc. Col. 1. Ambuletis digne deo tc.
Et cum venero ad vos et video vos aut absens audi-
am de vobis bona. Et hoc gaudiū est mihi. 3. Jo. 1. Da
lorum horum non habeo gratiam qd ut audiaz filios mes-

os in veritate ambulare tc. Et nū in spetiali expeditis ab
eis: Primo vnitatem. Secundo constantiam ibi. Et in
nullo tc. Est autē sanctis necessaria vnitatis triplex. icilis
amoris. Unde dicit: Audiā de vobis qd se statis in vno
spiritu qd est per amores Epb. 4. Solliciti seruare vni-
tatem sp̄s in vinculo pacis Et. 1. Corin. 6. Qui autem
adheret domino vnu sp̄s est. Item concordia. Unde
dicit. Unanimes id est vnam voluntatem et animū ha-
bentes Act. 4. Multitudinis credentium erat coi vnu
et anima vna tc. ps. Qui inhabitare facit vnu mox
in domo tc. Item cooperacionis. Unde dicit: Collabo-
rantes tc. ut scz vnu adiuuet aliu. Ad hoc facit quod
dicit. 1. Reg. 25. Congregat⁹ est israel vniuersus et plan-
kerunt eum scz samuel puer. 18. Frater qui iuvat a fra-
tri quasi cluitas firma. Secundo expedit constantiam
ibi. Et in nullo tc. Et pmo inducit ad fortitudinem. Secū-
do ponit rationes. Dicit ergo. Et in nullo tc. quia nihil
possunt nisi quantū deus pmittit. Luc. 21. Capillus de
capite vestro non peribit ps. Folii eius non defuer tc.
Esa. 51. Quid tu ut timeas ab hoī mortali et a filio ho-
minis qui quasi senum ita arefet. Ratio autē est triplex
Prima sumit a fructu tribulationis. Secunda ex dono
duplici dei. Terra ab actore. Dicit ergo. Vō terreami-
ni: quia est vobis fructus: qd scz persecutio in illis scz pse-
quentibus est causa perditionis. sed vobis est causa salu-
tis 2a. 16. Qui voluerit aīam suam saluaz facere pdet
eam tc. Jo. 12. Aut amat animā suam perdet eaz. Osee
12. Perditio tua ex te israel tantumō ex me auxiliū tuū
tc. Et hoca deo a quo pro munere donarum est vobis
et sustineatis tribulatioē patēter. Ut in eū credas.
Ephe. 2. Gressus eius estis saluati. Et hoc quantū ad sia-
dem quod est magnū et prīmū donum. Et etiā ut pilla-
lo pariamini qd est magnū donū ut curam xpi agatis qd
atlethe eius Act. 5. Iabant apli tc. Sic ergo vtile est ex
honorificum: et ideo agatis fortiter. Tertio ex exemplo
qd ita tractat eos deus sic nos qui sumus pmitit fideliūz.
Et ideo dicit. Idem certamē habentes quale vidilis in
me scz apud vos qd nudus fuī verberat⁹ philippis ppe
phitonissam liberataz. Act. 16. Et nūc auditis de me
qd sum in vinculo.

Capitulū secundū.

Iqua ergo consolatio in chil-
sto: si quod solaciū charitatis:
si qua societas spiritus. si qua
viscera miserationis: implete
gaudiū meum. ut idem sapiatis: eandē cha-
ritatem habētes. vnanimes id ipsum senti-
entes. Nihil p contentionē neq; p inanem
gloriam. sed in humilitate superiores sibi-
inuicem arbitrantes. non que sua sunt sin-
guli considerantes: sed ea que aliorū.
Supra prebuit se in exemplū patiente et sanctitatē: hic
ad idem adducit exempla aliorum. Et pmo ponit exem-
plum christi. Secundo exempla suorum discipulorum quo
ad eoz confirmationē mittere pmittit ibi. Sperolautē
in dño tc. Circa primū tria facit. qd pmo pmittit exhorta-
tionem. Secundo inducit exempla ibi. Hoc enim senti-
te tc. Tertio concludit. ppositum ex exemplo christi ibi.
Itaq; charissimi mei tc. Circa primū pmo ē cōsiderādū
crime qd eos inducit. Sed ad quid inducit ibi. Implete
gaudiū tc. Utile autē circa pmz qdruplici medio. pmo
ex devotione ad ipsum xpm. Sed ex charitate primū.
Tertio ex spēciā societate. Quarto ex miseratione. Dicit
¶ 15